

بررسی و تحلیل وضعیت قوانین و مقررات اشتغالزایی در شهرهای جدید ایران^۱

✦ آرش صادقیان

کارشناس ارشد شهرسازی - برنامه ریزی
شهری دانشگاه تهران

✦ ایمان افصحی

کارشناس ارشد شهرسازی - برنامه ریزی
شهری دانشگاه تهران

مقدمه

در ارتباط هستند. یکی از اهداف مهم و اساسی احداث شهرهای جدید در ایران، ایجاد اشتغال و تبدیل آنها به شهرهای نسبتاً مستقل از مادر شهرها بوده است. اما اینکه این هدف تا چه اندازه در قوانین مرتبط با شهرهای جدید (چه به صورت مستقیم و چه غیر مستقیم) لحاظ گردیده‌اند، امری است که در این بخش به آن پرداخته خواهد شد. آن قسمت از قوانین که با بحث اشتغال در شهرهای جدید مرتبط هستند مورد بررسی قرار گرفته و شناخت بسترهای قانونی ایجاد اشتغال و فعالیت های اقتصادی در قوانین فرادست شهرهای جدید صورت می گیرد.

قوانین و مقررات را باید در زمره‌ی مهمترین عوامل در پیشبرد ایجاد شهرهای جدید دانست. طیف متنوعی از قوانین، مقررات و ضوابط در تحقق اهداف شهرهای جدید دیده می شوند که موجبات کارایی و یا ناکارایی آنها بوده است. این قوانین و مقررات می توانند در قالب عوامل بازدارنده، تسهیل کننده و یا تشویقی باشند. در ایران نیز برنامه شهرهای جدید، قوانین و مقررات متعددی را شاهد بوده است. هر چند قانون اصلی شهرهای جدید در سال ۱۳۸۰ به تصویب و اجرا رسیده است، اما مقررات و ضوابطی را می توان به صورت موردی و از میان مقررات و سیاستها جستجو کرد. این قوانین و مقررات شامل ابعاد مختلف می‌شوند، اما با توجه به اهداف تحقیق حاضر، قوانین و مقررات خاصی که در ارتباط با اشتغال زایی و ابعاد شهرهای جدید هستند؛ در این مقاله بررسی می شوند.

۱- سیاست ها و قوانین کلان اقتصادی دولت و اثرات آن بر اشتغال در شهرهای جدید

یکی از مسائل مرتبط با مقوله اشتغال در شهرهای جدید، بحث سیاست ها و برنامه های کلان اقتصادی کشور است که تاثیر به سزایی بر این موضوع مورد مطالعه دارد. برنامه‌ها و سیاست های کلان کشور در سودهی و هدایت سایر اهداف و برنامه های کشور نقش بسیار مهمی را ایفا کرده، و ضمن تعیین خط مشی اصلی اقتصادی کشور، مقرر می دارد که برای تقویت کدام بخش ها باید

از آغازین سالهای دهه‌ی ۶۰ تاکنون، از یک سو مجموعه‌ای از قوانین در ارتباط با ایجاد، مکانیابی، احداث و نحوه‌ی اداره شهرهای جدید وضع گردیده اند که به طور مستقیم به مراحل مختلف ایجاد شهرهای جدید اشاره دارند. از سوی دیگر، برخی از قوانین در قالب طرح های دیگر وجود دارند که بخشی از مواد آنها با شهرهای جدید

برنامه ریزی و سرمایه‌گذاری نمود. از این رو بررسی میزان ارتباط سیاست‌های کلان اقتصادی با اهداف و برنامه‌های شهرهای جدید، به ویژه در بخش اشتغال، نقش مهمی را در برنامه ریزی برای این کار بازی می‌کند.

در اینجا سه برنامه کلان کشور، اصول و اهداف آنها، و همچنین ارتباط آنها با شهرهای جدید بررسی می‌شود. این برنامه‌ها عبارتند از طرح آمایش سرزمین، طرح کالبدی ملی و برنامه‌های ۵ ساله توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور. البته ذکر این نکته ضروری است که آن بخش از برنامه‌های نامبرده مورد بررسی قرار می‌گیرد که با بحث اشتغال در شهرهای جدید ارتباط داشته باشند.

۱-۱- مصوبه‌ی آمایش سرزمین هیأت وزیران در

سال ۱۳۸۱

یکی از مهمترین قوانینی که سیاست‌های کلان اقتصادی کشور را در بعد ملی تعیین می‌کند، آمایش سرزمین است. این مصوبه به عنوان بستر قانونی طرح آمایش سرزمین، رؤس اهداف و سیاست‌های این طرح را نشان می‌دهد. مهمترین مواردی که این مصوبه به آن اشاره دارد و با مقوله شهرهای جدید و به ویژه مبحث اشتغال در این شهرها ارتباط دارند، عبارتند از:

کاهش تمرکز و تراکم جمعیت و فعالیت در مناطق پرتراکم کشور، به ویژه تهران و اصفهان و مهار روند رو به رشد جمعیت و فعالیتها در این مناطق، از طریق دگرگونی ساختار فعالیت‌های صنعتی و خدماتی آنها در راستای افزایش سهم فعالیت‌های دانش پایه و زمینه‌سازی برای هدایت سرمایه‌گذاری‌های متمایل به این مناطق، به دیگر استانهای کشور و ایجاد شبکه‌های سازمان یافته از شهرهای بزرگ و متوسط کشور و تجهیز آنها به نحوی که بتوانند در سطوح منطقه تحت نفوذ خویش بخشی از وظایف شهرهای موضوع بند (۲) را به عهده گرفته و در راستای عدم تمرکز در یک تقسیم کار ملی و منطقه‌ای، مشارکت نمایند. همچنین این مصوبه مواردی مانند:

- زمینه‌سازی لازم برای استفاده‌ی حداکثر از ظرفیتها و توانهای مراکز جمعیتی کوچک و پراکنده (روستاها، روستا- شهرها، شهرهای کوچک) در حفظ و نگهداشت جمعیت و برقراری تعادل در الگوی استقرار جمعیت با متنوع‌سازی فعالیتها، ایجاد اشتغال و افزایش نقش فعالیت‌های صنعتی و

- خدماتی قابل استقرار در این مراکز.
- ایجاد تعادل در افزایش جمعیت و پراکنش آن در پهنه‌ی سرزمین، با توجه به منابع و امکانات مناطق مختلف، به طوری که نرخ رشد طبیعی جمعیت کشور سالانه به طور میانگین از یک درصد و نرخ رشد طبیعی جمعیت هر یک از شهرستانهای کشور سالانه به طور متوسط از ۱/۵ درصد، فراتر نرود.
- ساماندهی و هدایت هدفمند جریان مهاجرتها از طریق ایجاد زمینه‌های اشتغال، فعالیت و سرمایه‌گذاری و جذب و نگهداشت نیروهای کارآفرین در مناطق مهاجر فرست دارای قابلیت و ساماندهی مراکز جدید اشتغال و اسکان مهاجران در مناطق دارای توان پذیرش جمعیت متناسب با سرمایه‌گذاریهای جدید تولیدی و خدماتی اشاره دارد.

ملاحظه می‌گردد که یکی از مهمترین موارد مطرح شده در ماده یک قانون آمایش سرزمین، بحث توزیع متعادل جمعیت و امکانات در سطح کشور و جلوگیری از تمرکز بیش از اندازه آن در مراکز متراکم شهری از جمله تهران و اصفهان است. توسعه شبکه شهرهای متوسط نیز به عنوان یکی از راهکارهای دستیابی به این هدف معرفی شده است. در اینجا می‌توان به سیاست توسعه شهرهای جدید را نیز در قالب بحث توزیع متعادل جمعیت در سطح کشور نگریست.

اما نکته قابل تامل در اینجاست که قانون آمایش سرزمین در اغلب موارد دو مقوله توزیع جمعیت و فعالیت را در کنار یکدیگر و به صورت توأمان مد نظر قرار داده و به برقراری فعالیت‌های اقتصادی (صنعتی، کشاورزی، خدماتی، آموزشی و...) به چشم عاملی برای جذب جمعیت در نقاط مورد نظر می‌نگرد. برای نمونه، یکی از بندهای این ماده عامل حفظ و نگهداشت جمعیت و برقراری تعادل در الگوی استقرار جمعیت را متنوع‌سازی فعالیتها، ایجاد اشتغال و افزایش نقش فعالیت‌های صنعتی و خدماتی می‌داند.

آنچه به طور کلی در مورد ارتباط قانون آمایش سرزمین و بحث اشتغال در شهرهای جدید می‌توان گفت این است که، این قانون اولویت اصلی خود را بر توزیع متعادل جمعیت و در سطح کشور بنا نهاده و استقرار فعالیت و ایجاد اشتغال را نیز به عنوان مهمترین عامل دستیابی به این هدف برگزیده است. این در حالی است که اهداف عمده شهرهای جدید نیز

تصویر ۱- نمایی از فاز اول شهر جدید گلپهار

سند ملی توسعه همگی نگاه و توجه خاصی به ایجاد تعادل منطقه‌ای و آمایش سرزمین دارند. بررسی برنامه‌های اول، دوم، سوم و چهارم توسعه نشان می‌دهد که همه برنامه‌ها به امر ایجاد تعادل منطقه توجه داشته و توسعه اشتغال با توجه به استعدادها و منطقه‌ای را از جمله راهکارهای دستیابی به اهداف آمایش سرزمین می‌دانند. از سوی دیگر، اهداف شهرهای جدید که عمدتاً در قالب طرح کالبدی ملی و با هدف ایجاد توزیع متعادل جمعیت و اشتغال در کشور می‌باشند، با سیاستهای برنامه‌های ۵ ساله همخوانی و همسویی داشته و در یک راستا قرار دارند و لزوم توجه به ایجاد اشتغال در شهرهای جدید را به عنوان راهکاری برای استقرار دایم جمعیت و ایجاد عدالت منطقه‌ای در کشور نمایان می‌سازد.

۲- مجموعه‌ی قوانین مربوط به شهرهای جدید و وابسته با ابعاد اقتصادی و اشتغال در شهرهای جدید

با توجه به بررسی سیاست‌ها و برنامه‌های کلان کشور و نوع نگرش آنها به شهرهای جدید و مقوله‌ی فعالیت‌های اقتصادی، به ویژه اشتغال، قوانین شهرهای جدید و نحوه‌ی ارتباط آنها با بحث اشتغال در این شهرها مورد مطالعه قرار گرفته، و میزان اهمیت اشتغال ساکنان شهرهای جدید، الزامات و راهکارهای مربوط به این کار در این قوانین تحلیل می‌شود.

۱-۲- اساسنامه شرکت عمران شهرهای جدید^۴
شرکت عمران شهرهای جدید در سال ۱۳۶۸ و بر مبنای اساسنامه مصوب سال ۱۳۶۷ هیأت وزیران تشکیل گردید. به طور کلی اهداف عمده از ایجاد شهرهای جدید بر طبق اساسنامه به شرح زیر بیان گردیده اند:

- اجرای طرح کالبدی ملی و توزیع متناسب جمعیت و اشتغال در سطح کشور در ارتباط با هدفهای راهبردی و محدودیت منابع آب و خاک و انرژی.
- ایجاد مناطق مسکونی برای کارکنان یک یا چند

در راستای همین قانون قرار داشته و می‌توان نقش ایجاد اشتغال و استقرار فعالیتهای اقتصادی در جذب جمعیت را در مورد این شهرها نیز صادق دانست.

۱-۲- طرح کالبدی ملی (مصوب ۱۳۷۵)^۲

طرح دیگر مورد مطالعه در این بخش، طرح کالبدی ملی می‌باشد. این طرح از سال ۱۳۷۰ در واحد شهرسازی و معماری وزارت مسکن و شهرسازی آغاز گردید. بر اساس تقسیم کاری که به جهت جلوگیری از اجرای کارهای موازی میان این طرح و طرح آمایش سرزمین صورت گرفت. و با توجه به اهداف طرح، مهمترین سیاست پیش روی طرح کالبدی ملی را می‌توان تمرکز زدایی در همه ابعاد سیاسی، اقتصادی، جمعیتی و ... در کشور دانست. این طرح نیز همانند طرح آمایش سرزمین تأکید ویژه‌ای بر جلوگیری از تمرکز بیش از حد در کلان شهرهای کشور و بروز مشکلات ناشی از آن دارد. از همین رو تمرکززدایی و به دنبال آن توسعه‌ی شهرهای کوچک و متوسط و ایجاد شهرها و شهرک‌های جدید را در زمره اهداف اصلی خود قرار داده است. همانگونه در مطالعه قوانین شهرهای جدید (ضوابط مکانیابی، قانون ایجاد شهرهای جدید و آیین نامه اجرایی آن) مشاهده شد، مکانیابی شهرهای جدید نیز باید بر پایه‌ی مطالعات طرح کالبدی ملی صورت پذیرد و از این نظر، این طرح به عنوان طرح فرادست شهرهای جدید به حساب می‌آید. از آنجاکه تمرکز زدایی و توزیع متعادل جمعیت و فعالیت در سطح مناطق مختلف کشور به عنوان سیاست اصلی این طرح محسوب می‌گردد، ایجاد اشتغال در شهرهای جدید به جهت استقلال آنها و کاهش تمرکز اقتصادی در مادرشهر نیز در راستای این سیاست طرح کالبدی ملی قرار دارد.

۱-۳- برنامه‌های پنج ساله‌ی توسعه اقتصادی

اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران^۳

برنامه‌های ۵ ساله اقتصادی اجتماعی و فرهنگی کشور به عنوان برنامه‌های کلان توسعه کشور در همه ابعاد و

فعالیت نوین‌یاد اقتصادی و جمعیتی.

- کمک به اجرای کمی و کیفی برنامه های توسعه مسکن و ایجاد تعادل در بازار مسکن.

ملاحظه می گردد که دو هدف عمده و اصلی شهرهای جدید با مقوله اشتغال ارتباط مستقیم دارند. هدف اول شهرهای جدید که از وظایف مهم شرکت عمران نیز به شمار می رود، اجرای طرح کالبدی ملی و توزیع متناسب جمعیت و اشتغال است. هدف دوم به مقوله ای تأمین سکونتگاهها برای شاغلان فعالیتهای اقتصادی ارتباط پیدا می کند. آنچنان که مشاهده می شود هر دو هدف عمده شهرهای جدید، دو مبحث استقرار جمعیت (اسکان) و اشتغال را به صورت همزمان مدنظر داشته و یکی از شروط اساسی موفقیت توزیع متناسب جمعیت در سطح کشور را تأمین اشتغال ساکنان می دانند.

ماده ۱۰- (بندز) از اساسنامه شرکت عمران شهرهای جدید نیز به تشکیل شرکتهای عمران هر یک از شهرهای جدید، زیر نظر شرکت عمران شهرهای جدید به عنوان "شرکت مادر تخصصی" اشاره دارد که بر اساس آن شرکتهای عمران تشکیل گردیده اند. از مهمترین و اصلی ترین وظایف شرکت های عمران می توان به مکانیابی شهرهای جدید برای استقرار جمعیت و اشتغال در قالب طرحهای کالبدی ملی اشاره داشت. در این بخش نیز به اسکان جمعیت و اشتغال به عنوان دو امر همراه و ملازم یکدیگر نگاه شده است. طرح های کالبدی ملی نیز به عنوان مرجع قانونی این مسأله مورد توجه قرار گرفته اند. به طور کلی اساسنامه شرکت عمران شهرهای جدید، هرچند به طور غیر مستقیم، اما در قالب وظایف و ماموریتهای منتج از مواد اساسنامه، به استقرار اشتغال در کنار جمعیت در شهرهای جدید نگاه ویژه داشته و یکی از مهمترین ملزومات اسکان جمعیت را تأمین اشتغال آنان دانسته است.

۲-۲- ضوابط مکانیابی شهرهای جدید- مصوب

۱۳۶۸/۱۰/۲۵

به دنبال پیدایش مباحث مربوط به شهرهای جدید و پس از تصویب اساسنامه شرکت عمران شهرهای جدید، ضوابط مکانیابی شهرهای مورد نظر در دی ماه ۱۳۶۸ توسط شورای عالی شهرسازی و معماری ایران به تصویب رسید. این ضوابط به عنوان دستور کار برای مکانیابی ۱۸ شهر جدید مصوب و نیز شهرهایی که در آینده ساخته خواهند

شد، مطرح گردید. برخی از بندهای آورده شده در ضوابط مورد نظر، مرتبط با مباحث اقتصادی، به ویژه اشتغال بوده و دستورالعمل هایی را در این زمینه ارائه می نمایند.

در این ضوابط هدف مکانیابی شهرهای جدید، جلوگیری از رشد شهرهای بزرگ و همچنین رفع نیاز اسکان در مراکز جدید توسعه اشتغال، بر پایه امکانات و قابلیت های موجود کشور در زمینه کشاورزی، صنعت و معدن، فرهنگ و آموزش عنوان گردیده است. در این بخش، از اهداف مؤثر در مکانیابی شهرهای جدید، نزدیکی به مراکز جدید توسعه اشتغال در بخش های مختلف کشاورزی، صنعتی و آموزشی به منظور رفع نیاز سکونت شاغلان آنها عنوان گردیده است. از این طریق، از یک سو نیاز سکونت شاغلان در مراکز اشتغال خارج از کلانشهرها رفع گردیده و از رفت و آمد روزانه آنها میان محل سکونت و کار جلوگیری گردد و از سوی دیگر، نیاز اشتغال آن دسته از افرادی که در شهرهای جدید سکونت می یابند تا حدودی تأمین شده و این شهرها به استقلال نسبی از مادر شهر دست یابند. بند سوم ضوابط مکانیابی شهرهای جدید، به طور مستقیم به مبحث تأمین اشتغال برای ساکنان آنها اشاره دارد (بند ۳- بررسی امکانات دسترسی به اشتغال در شهر یا شهرهای جدید). این بند یکی از اصول مهم و اصلی مکانیابی شهرهای جدید در کشور می باشد که بر دسترسی ساکنان این شهر به اشتغال تأکید دارد. و بر اساس آن کسانی که پس از احداث شهرهای جدید در آنها ساکن می شوند، باید بتوانند به راحتی به محل کار خود دسترسی داشته باشند.

بند ۵ نیز اشاره به وجود صرفه های اقتصادی و اجرایی تاسیس شهرهای جدید بر مبنای اصول برنامه های ۵ ساله توسعه اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی کشور دارد. از جمله مهمترین عواملی که می تواند در تأمین صرفه های اقتصادی شهرهای جدید مؤثر واقع گردد، جمعیت پذیری این شهرها و اسکان جمعیت به صورت پایدار و مداوم در آنها است که در سایه دسترسی به اشتغال برای ساکنان امکان پذیر می باشد. از سوی دیگر، ایجاد عدالت منطقه ای و توزیع اشتغال و فعالیت های اقتصادی بر پایه استعداد مناطق از جمله اصول برنامه های ۵ ساله بوده، و اشتغالزایی در شهرهای جدید می تواند یکی از مهمترین راهکارهای دستیابی به اصول باشد.

آنچه که به طور کلی در مورد ضوابط مکانیابی شهرهای جدید می توان گفت، این است که این ضوابط

۲-۵- آیین نامه اجرایی قانون ایجاد شهرهای

جدید - مصوب ۱۳۸۲/۵/۱۵

آیین نامه اجرایی قانون ایجاد شهرهای جدید به عنوان دستور کار اجرایی این قانون از اصول کلی آن پیروی نموده و همانند آن به مسائل ساخت و احداث شهرهای جدید می پردازد. در این آیین نامه نیز مواد ۲، ۳، ۴ به طور غیر مستقیم و در حد ضرورت مکانیابی بر اساس طرح کالبدی ملی، به مباحثی درباره‌ی اشتغال می پردازند. در بخشهای پیشین به ارتباط مکانیابی های شهرهای جدید در قالب طرح کالبدی ملی اشاره نمودیم و از تکرار آن خودداری می شود.

۲-۶- دستورالعمل ترویج شهرک سازی در کشور

و نحوه‌ی صدور پروانه‌ی تأسیس شهرک و پروانه بهره‌برداری از آن - مصوب ۱۳۸۶/۱۲/۲۷

دستور کار ترویج شهرک سازی در کشور از دیگر مصوبات شورای عالی شهرسازی و معماری است که با مبحث اشتغال در شهرهای جدید ارتباط دارد. این دستور کار، شرکت عمران شهرهای جدید را متولی تأسیس هر نوع شهرک اعم از مسکونی، تفریحی، زیارتی، تجاری، گردشگری، تحقیقات و فناوری، هوشمند و سایر شهرک های تخصصی (به استثنای شهرک های صنعتی) دانسته، مجاز به ایجاد ستاد شهرک سازی در کشور با هماهنگی و همکاری سایر نهادهای ذیربط اعلام می کند.

به طور کلی آنچه از بررسی دستور کار ترویج شهرک سازی در کشور و نحوه‌ی صدور پروانه‌ی تأسیس شهرک بر می آید، به این امر اشاره دارد که از لحاظ قانونی، شرکت عمران شهرهای جدید از یک سو به عنوان متولی ساخت شهرهای جدید، و از سوی دیگر، به عنوان نهاد متولی ایجاد شهرک های گوناگون می تواند ارتباط مناسبی میان دو موضوع فوق، یعنی شهرهای جدید و شهرک های مختلف اقتصادی (گردشگری، تجاری، تفریحی و...) برقرار نماید. با مکانیابی مناسب این شهرک ها در جوار شهرهای جدید، و نیز ارائه مشوق های گوناگون به سرمایه گذاران، تا حد زیادی می تواند در تأمین نیاز اشتغال ساکنین شهرهای جدید موفق شود.

تأمین اشتغال ساکنان را به عنوان یکی از معیارهای اصلی خود قرار داده، و در قالب یکی از اصول مهم و اساسی مکانیابی شهرهای جدید بیان می نماید. از سوی دیگر، این ضوابط وجود صرفه های اقتصادی و اجرایی را از ملزومات پایه ای مکانیابی شهرها دانسته است. همانگونه که گفته شد، تأمین اشتغال و به دنبال آن استقرار جمعیت پایدار و دائم از جمله راه های دستیابی به این صرفه ها است.

۲-۳- آیین نامه ایجاد و احداث شهرهای جدید -

مصوب ۱۳۷۱/۵/۲۵

آیین نامه ایجاد و احداث شهرهای جدید، بیشتر به موضوع ساخت این شهرها، طرحهای جامع و تفصیلی، حدود وظایف شرکت عمران شهرهای جدید، نحوه‌ی انتقال شهر به شهرداری ها و به طور کلی مباحث فنی، اجرایی و اداره‌ی شهر می پردازد و کمتر به اصول برنامه ریزی برای شهر و در پی آن مسائلی همچون اشتغال ساکنان توجه دارد.

تنها ماده ای که تا حدودی به صورت غیر مستقیم مباحث اقتصادی و اشتغال را مورد توجه قرار می دهد، ماده‌ی ۲ این آیین نامه است که به مکانیابی شهرهای جدید اختصاص دارد. در مطالعه ضوابط مکانیابی شهرهای جدید نیز ملاحظه گردید که دسترسی ساکنان شهرها به اشتغال، از جمله اصول مهم در مکانیابی به شمار می رود و به جهت جلوگیری از تکرار مطلب از بازگویی آن خودداری می گردد.

۲-۴- قانون ایجاد شهرهای جدید- مصوب

۱۳۸۰/۱۰/۱۶

قانون ایجاد شهرهای جدید، همانند آیین نامه ایجاد و احداث شهرهای جدید (مصوب مرداد ۱۳۷۱) بیشتر به جذب ساخت و اجرای شهر جدید و ضوابط فنی احداث آن توجه داشته و کمتر به مسائلی همچون برنامه ریزی برای اشتغال در اینگونه شهرها می پردازد. در این قانون نیز ماده ۲ به کار مکانیابی شهرها جدید با تکیه بر سیاست های طرح کالبدی ملی و منطقه ای پرداخته، که مواردی را همانند ماده‌ی ۲ آیین نامه احداث سال ۱۳۷۱ مطرح می نماید.

تصویر ۲. صنایع موجود در ناحیه صنعتی شهر جدید پرند

 <p>کارخانه پکاز ترون (تولید یونیت دندانپزشکی)</p>	 <p>کارخانه کالوانیزه (تولید ورق‌های کالوانیزه)</p>	 <p>کارخانه زیبا رنگ (تولید رنگ)</p>
 <p>کارخانه برادران یوسفی (تولید میل و صندلی)</p>	 <p>کارخانه ایستا (تولید سازه‌های فلزی و فولادی)</p>	 <p>کارخانه کمپسان (تولید مواد اولیه منسوجات)</p>
 <p>کارخانه پارسیران (تولید کننده کپسول‌های گاز یکبار مصرف)</p>	 <p>کارخانه روغن‌های صنعتی (تولید انواع روغن صنعتی)</p>	 <p>کارخانه کیک لقا (تولید انواع کیک خوراکی)</p>
 <p>دوین الکترونیک (تولید دستگاه‌های UPS، سیستم‌های صوتی و آمبی فایر و بلندگو و دستگاه‌های نورپردازی)</p>		 <p>کارخانه سایت (تولید لوازم بدکی اتومبیل)</p>

۳- بررسی مجموعه مصوبات هیأت دولت در رابطه با اشتغال در شهرها جدید

پس از بررسی نقش و اهمیت اشتغال در شهرهای جدید در دو سطح دیدگاه برنامه‌های کلان اقتصادی کشور و قوانین و مقررات پایه‌ی مرتبط با این شهرها، نوبت مطالعه نحوه‌ی نگرش به این موضوع در مقیاسی خردتر رسیده، که مصوبات هیأت دولت در ارتباط با اشتغال زایی در شهرهای جدید را در بر می‌گیرد. مطالعه این مصوبات از این رو اهمیت دارد، که آنها به صورت عملی و اجرایی با مقوله اشتغال در شهرهای جدید ارتباط داشته، موارد مطرح شده در آنها در قالب برنامه و پروژه‌های اجرایی، رنگ عمل به خود می‌گیرد. از این رو در این مرحله برخی از مصوبات

هیأت دولت که به نحوی با امر اشتغال در شهرهای جدید ارتباط دارند بررسی می‌شوند. حال این ارتباط می‌تواند در قالب تخصیص فعالیت‌های اشتغالزای صنعتی، آموزشی، تجاری و غیره باشد و یا به صورت اعطای امتیازات تشویقی از جمله معافیت‌های مالیاتی، گمرکی و ... انجام پذیرد. با بررسی و مطالعه مجموعه‌ی مصوباتی که توسط هیأت دولت در طول سه دهه گذشته و در رابطه با اشتغال در شهرهای جدید صادر گردیده‌اند، مشاهده می‌گردد که تاکنون مصوبه‌ای که به طور خاص به مقوله اشتغال در شهرهای جدید بپردازد و به صورت جامع و کلی مشمول همه این شهرها باشد، به تصویب هیأت دولت نرسیده است. از سال ۱۳۶۸ تاکنون، برخی از مصوبه‌ها به صورت موردی

و در قالب اختصاص برخی فعالیت ها اعم از صنعتی، آموزشی، تحقیقاتی و ...، به مقوله اشتغال در شهرهای جدید ارتباط داشته اند. این مصوبه‌ها هیچ یک به صورت تخصصی به بحث اشتغال در این شهرها نپرداخته اند. برای نمونه، این مصوبات، سیاستها، تشویق ها و ابزارهایی را برای توسعه فعالیتهای گوناگون در این شهرها در نظر نگرفته اند. بلکه در مواردی خاص، برخی از فعالیتهای صنعتی، مانند کارخانه ها و شهرک های صنعتی، فعالیتهای تحقیقاتی مانند شهرکهای فناوری و یا دانشگاه ها را در جوار شهرهای جدید مستقر نموده اند. در این بخش از مقاله سعی گردیده تا با وجود اینکه مصوبه های مربوط به اشتغال در شهرهای جدید به صورت موردی بوده و جنبه عام ندارند، به بررسی و مطالعه آنها پرداخته شود. قابل توجه است که بررسی مصوبات مهم، مورد توجه بوده است و موارد اشاره شده تمامی مصوبات هیأت دولت را در رابطه با شهرهای جدید شامل نمی گردد.

۱-۳- ایجاد و توسعه مراکز تحقیقاتی در شهرهای جدید و انتقال مرکزیت چند شرکت به شهرستانهای مذکور

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۰/۳/۲۹ بنا به پیشنهاد شورای عالی شهرسازی و معماری ایران در اجرای مفاد تصویب نامه شماره ۱۴۳۴۵ت۶۷ مورخ ۱۳۷۰/۳/۸ و به استناد بند (۱) تبصره (۲۲) قانون برنامه‌ی اول توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۸ تصویب نمود:

۱- ایجاد و توسعه مراکز تحقیقاتی در شهرهای جدید به شرح زیر با اولویت انجام شود:

الف - مراکز تحقیقاتی علوم پزشکی در شهرهای جدید صدرا (شیراز)، گلپه‌ار (مشهد) و پردیس (منطقه آب انجیرک تهران).
ب - مراکز تحقیقاتی برق، مخابرات و الکترونیک در

شهرهای جدید صدرا (شیراز) و پردیس (منطقه آب انجیرک تهران).
شاید بتوان این مصوبه را جامع ترین مصوبه هیأت دولت در ارتباط با اشتغال در شهرهای جدید دانست که در آن اختصاص برخی فعالیتهای تحقیقاتی در قالب مراکز تحقیقاتی پزشکی و برق و الکترونیک به شهرهای جدید صدرا، گلپه‌ار و پردیس صورت گرفته است. بر اساس این مصوبه، شهرهای جدید مذکور به ویژه پردیس، ماهیتی تحقیقاتی گرفته و به عنوانی شهری با رویکرد فعالیتهای فناوری و تحقیقاتی مطرح شده است.

۲-۳- اجازة ایجاد ۴۳ شهرک صنعتی در ۱۸ استان - ۷۱/۱۲/۱۹

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۱/۱۲/۱۹ بنا به پیشنهاد مجمع عمومی شرکت شهرکهای صنعتی ایران، و به استناد بند (۸) قانون راجع به تأسیس شرکت شهرک های صنعتی ایران مصوب ۱۳۶۲، تصویب نمودند:

شرکت شهرکهای صنعتی ایران مجاز است نسبت به ایجاد (۴۳) شهرک صنعتی در (۱۸) استان به شرح زیر اقدام نماید:

استان خراسان سه شهرک: ۱ - مشهد (بینالود)، ۲ - مشهد (سنگ بست)، ۳ - مشهد (ده نو یا گلپه‌ار).
طبق این مصوبه شرکت شهرک های صنعتی ایران مجاز به احداث شهرک های صنعتی بینالود و گلپه‌ار در نزدیکی دو شهر جدید مذکور می گردد.

اعطای مجوز به شرکت شهرکهای صنعتی جهت ایجاد هفت شهرک صنعتی جدید در چهار استان - ۱۳۸۱/۸/۲۹

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۸/۲۹ بنا به پیشنهاد شماره ۱۰۱۵۴۸۰ مورخ ۱۳۸۱/۹/۷ وزارت صنایع و معادن، و به استناد بند (۸) اصلاحی مادهی واحده قانون راجع به تأسیس شرکت شهرکهای صنعتی ایران - مصوب ۱۳۷۶ - تصویب نمود:

تصویر ۳- مجموعه کارخانجات ایران خودرو در شهر جدید بینالود

الف - شرکت شهرک‌های صنعتی ایران مجاز است نسبت به ایجاد هفت شهرک صنعتی جدید در چهار استان کشور به شرح زیر اقدام نماید:

تبران و کرون نجف آباد اصفهان، نظر آباد و پرند تهران، خرم بید فارس ماسال و لاهیجان گیلان.

ب - احداث شهرک‌های صنعتی در استان تهران (پرند و نظرآباد) با رعایت شرایط زیر انجام می‌شود:

۱- شهرک‌های صنعتی جدید فقط برای انتقال صنایع مزاحم و آلوده کننده محیط زیست از داخل شهر تهران اختصاص یابد و از احداث صنایع جدید در آنها جلوگیری به عمل آید.

۲- صنایع انتقالی به شهرک‌های صنعتی یاد شده از "صنایع آب بر" نباشد.

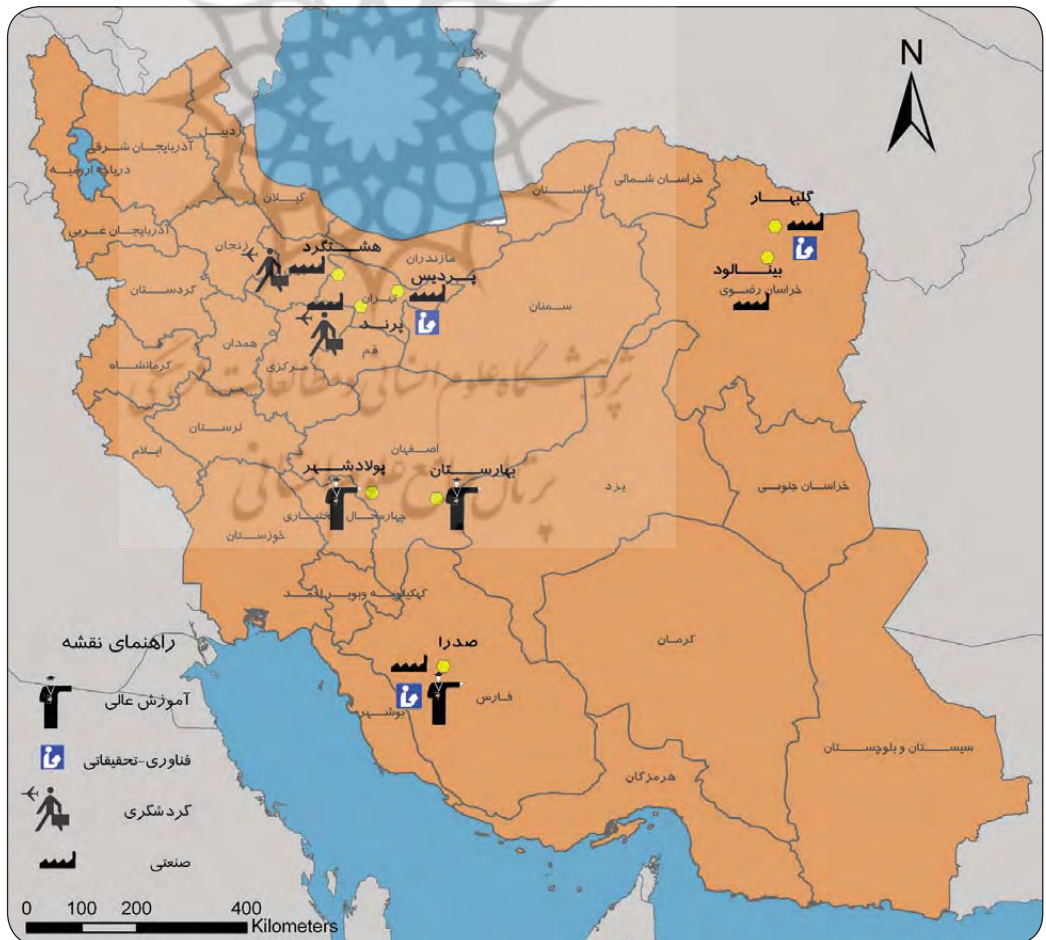
مساحت شهرک‌های صنعتی یاد شده از مساحت مصوب شورای عالی شهرسازی و معماری افزایش نیابد.

این مصوبه، مجوز اعطای دو شهرک صنعتی نظر آباد، در

نزدیکی شهر جدید هشتگرد و پرند، در جوار شهر پرند را اعطا می نماید. البته این شهرک‌ها نیز باید پذیرای صنایع آلوده کننده محیط زیست و مزاحم و آلوده کننده محیط زیست از داخل شهر تهران اختصاص یابد و از احداث صنایع جدید در آنها جلوگیری به عمل آید.

مصوبات دیگر هیأت دولت در رابطه با اشتغال در شهرهای جدید به صورت خلاصه نیز در زیر آورده شده است:

- تخصیص اعتبار جهت آماده‌سازی گلخانه‌های هشتگرد-۱۳۸۲/۱۲/۱۷
- موافقت نامه هیأت وزیران نسبت به اقدامات وزارت بازرگانی در استان تهران ۱۳۸۵/۸/۳
- موافقت هیأت وزیران در استان فارس در خصوص وظایف وزارت علوم، تحقیقات و فناوری طرح ایجاد دانشگاه جامع پیام نور استان فارس در شهر صدرا ۸۶/۱/۳۱

تصویر ۲ - نمایش گرافیکی مجموعه مصوبات دولت برای اشتغالی در شهرهای جدید ایران

پانوشت:

۱- این مقاله برگرفته از طرح پژوهشی « امکان‌سنجی ایجاد فعالیت‌های اشتغال‌زا در شهرهای جدید» است که برای مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی وزارت مسکن و شهرسازی انجام می‌شود. گروه پژوهشی دانشگاه تهران به سرپرستی جناب آقای دکتر عزیزی این مهم را بر عهده دارند.

۲- وزارت مسکن و شهرسازی، ۱۳۷۵، طرح کالبدی ملی ایران، دفتر تدوین طرح کالبدی

۳- سازمان برنامه و بودجه جمهوری اسلامی ایران، برنامه‌های پنج ساله اول، دوم، سوم، چهارم و پنجم جمهوری اسلامی ایران.

۴- شرکت مادر تخصصی عمران شهرهای جدید، ۱۳۶۸، اساسنامه شرکت عمران شهرهای جدید.

۵- کلیه مصوبات هیأت دولت که در این مقاله مورد بررسی قرار گرفته برگرفته از پایگاه اینترنتی حافظه قوانین (سامانه قوانین و مقررات) متعلق به مرکز پژوهش‌های مجلس به آدرس <http://tarh.majlis.ir> میباشند.

منابع:

۱. اساسنامه شرکت عمران شهرهای جدید، مصوب هیأت دولت، ۱۳۷۵/۴/۱۹
۲. ضوابط مکانیابی شهرهای جدید- مصوب ۱۳۶۸/۱۰/۲۵- هیأت دولت.
۳. برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، مصوب ۱۳۶۸/۱۱/۱۱ مجلس شورای اسلامی.
۴. مصوبه هیأت دولت: ایجاد و توسعه مراکز تحقیقاتی در شهرهای جدید و انتقال مرکزیت چند شرکت به شهرستانهای مذکور - ۱۳۷۰/۳/۲۹
۵. آیین نامه ایجاد و احداث شهرهای جدید - مصوب ۱۳۷۱/۵/۲۵
۶. مصوبه هیأت دولت: اجازه ایجاد ۴۳ شهرک صنعتی در ۱۸ استان- ۷۱/۱۲/۱۹
۷. برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، مصوب ۱۳۷۲/۹/۲۰ مجلس شورای اسلامی.
۸. طرح کالبدی ملی (مصوب ۱۳۷۵)
۹. برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ مجلس شورای اسلامی.
۱۰. قانون ایجاد شهرهای جدید- مصوب ۱۳۸۰/۱۰/۱۶
۱۱. مصوبه هیأت دولت: اعطای مجوز به شرکت شهرکهای صنعتی جهت ایجاد هفت شهرک صنعتی جدید در چهار استان - ۱۳۸۱/۸/۲۹
۱۲. مصوبه آمایش سرزمین هیأت وزیران در سال ۱۳۸۱
۱۳. تخصیص اعتبار جهت آماده‌سازی گلخانه‌های هشتگرد- ۱۳۸۲/۱۲/۱۷

- موافقت هیأت وزیران در استان فارس در خصوص وظایف وزارت کار و امور اجتماعی در احداث مرکز صنایع تبدیلی استان و مرکز صنعتی صدرا در شهر جدید صدرا (بین شیراز و مرودشت)، ۸۶/۱/۳۱
 - موافقت هیأت وزیران در استان فارس در خصوص وظایف وزارت صنایع و معادن انجام مطالعه امکان‌سنجی شهرک صنعتی صدرا ۸۶/۱/۳۱
 - موافقت هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۶/۳/۶ در مرکز استان اصفهان نسبت به اقدامات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری راه اندازی واحدهای پیام نور در شهرهای جدید بهارستان و فولادشهر - ۱۳۸۶/۳/۶
 - تصویب‌نامه در خصوص تأسیس مناطق نمونه‌گردشگری محدوده شهر جدید پرنده در استان تهران ۱۳۸۷/۴/۹
- به طور کلی آنچه از مطالعه مصوبات موجود هیأت دولت در زمینه اشتغال در شهرهای جدید بر می آید حاکی از آن است که تاکنون مصوبه ای که به صورت تخصصی به این موضع بپردازد، وجود نداشته است. هیچ یک از مصوبه های مورد مطالعه به صورت عام و جامع به بحث اشتغال شهرهای جدید نپرداخته و یا سیاست ها و راهکارهایی را در زمینه توسعه اشتغال در این شهرها ارائه نداده اند. مصوبه های هیأت دولت عمدتاً به تخصیص فعالیتهای صنعتی، در قالب اختصاص شهرک های صنعتی و کارخانه های دولتی، فعالیتهای آموزشی در قالب اختصاص دانشگاه ها در اطراف برخی شهر های جدید و فعالیتهای تحقیقاتی در قالب استقرار شهرک های تحقیقاتی در شهرهای جدید محدود می شوند. جدول شماره ۱، فعالیت‌هایی که بر اساس مصوبه های هیأت دولت به شهرهای جدید اختصاص داده شده است را نمایش می دهد.

جدول شماره ۱ فعالیت‌های اشتغال‌زایی که بر اساس مصوبات هیأت دولت به شهرهای جدید اختصاص داده شده

فعالیت‌های اشتغال‌زا	شهر جدید
صنعتی - گردشگری	پرنده
صنعتی - گردشگری	هشتگرد
فناوری و تحقیقاتی - آموزشی - صنعتی - آموزش عالی	صدرا
فناوری و تحقیقاتی - صنعتی	پردیس
صنعتی - تحقیقاتی	گلپه‌هار
صنعتی	بینالود
آموزش عالی	بهارستان
آموزش عالی	فولاد شهر

جمع بندی

به طور کلی در قالب سیاستها و قوانین کلان اقتصادی دولت و اثرات آن بر اشتغال می توان به قوانین و طرحهایی اشاره کرد که هدف آنها دستیابی به توسعه‌ی اقتصادی است و می‌تواند از طریق برنامه ریزی قالب و اتخاذ سیاست های منطقی توسعه‌ای تحقق یابد. در این جهت برهمکنش دولت با نهادهای بازیگر جامعه و اقتصاد، یعنی بازار و بخش خصوصی، خواهد بود. برنامه ریزی اقتصادی، تلاش آگاهانه دولت برای هماهنگی تصمیم گیری های اقتصادی در کوتاه مدت، میان مدت و در بلند مدت است. برنامه های توسعه از نظر جغرافیایی می تواند ملی، منطقه ای و یا محلی باشد.

در قانون آمایش سرزمین، می توان به مواردی مانند توزیع متعادل جمعیت و جلوگیری از تمرکز بیش از اندازه‌ی آن در مراکز متراکم شهری اشاره کرد که به نوعی در ارتباط با شهرهای جدید هستند. در طرح کالبدی ملی (مصوب سال ۱۳۷۵)، می توان موارد مشخص تری در رابطه با شهرهای جدید یافت که از آن جمله، هدف اول از مجموعه سه هدف کلی طرح کالبدی ملی است که در آن مکانیابی برای گسترش آینده شهرها شامل گسترش پیوسته و ناپیوسته شهرهای موجود و ایجاد شهرها و شهرک های جدید قابل ذکر است. ایجاد اشتغال در شهرهای جدید نیز مد نظر بوده و آن را می‌توان در زمره طرح های بالا دست شهرهای جدید دانست.

از دیدگاه اقتصادی، برنامه ریزی شهرهای جدید وابسته به نحوه‌ی نگرش برنامه ریزی اقتصادی در سطح کلان کشور است. در این راستا، اهداف توسعه منطقه ای که بر نظام برنامه ریزی شهرهای جدید اثر گذار هستند، لازم است مورد

شناسائی قرار گیرند. توسعه‌ی منطقه‌ای سه هدف تولیدی، اجتماعی و زیست محیطی را دنبال می‌کند.

لازمه تولید و افزایش اشتغال در شهرهای جدید، دیدن آنها بصورت متوازن است. فعالیت‌های اقتصادی شهرهای جدید می‌باید به صنایع شکل گرفته در آنها و منطقه مربوط وابسته بوده تا پایداری را به دنبال داشته باشد. از جمله شرایط این فرایند، وجود شبکه حمل و نقل کارآمد، سازگاری فضایی و مکانی بین محل اشتغال و محل سکونت شاغلان است. بطور کلی، باید گفت که نظام برنامه ریزی شهرهای جدید باید ارتباط تنگاتنگ با ساختار برنامه ریزی اقتصادی داشته باشد.

در اساسنامه سال ۱۳۶۷ شرکت عمران شهرهای جدید، علی‌رغم آنکه موضوع اشتغال بطور مستقیم در زمره‌ی اهداف اولیه شهرهای جدید نبوده است، اما بطور غیر مستقیم می‌توان مواردی از آن را یافت. برای نمونه، می‌توان مواردی مانند (۱) توزیع متناسب جمعیت و اشتغال، (۲) تأمین سکونتگاهها برای شاغلان در فعالیت‌های اقتصادی، (۳) مکانیابی شهرهای جدید برای استقرار جمعیت و اشتغال در قالب طرحهای کالبدی ملی، و (۴) تأمین اشتغال از مهمترین ملزومات اسکان جمعیت را نام برد.

در ضوابط مکانیابی شهرهای جدید مصوب ۱۳۶۸، تأمین اشتغال ساکنان مد نظر عمده بوده است که از آن جمله هستند:

(۱) نزدیکی شهرهای جدید به مراکز جدید توسعه‌ی اشتغال در بخشهای مختلف کشاورزی، صنعتی و آموزشی، (۲) بررسی امکانات دسترسی به اشتغال در شهر یا شهرهای جدید، و (۳) بررسی صرفه جویی‌های اقتصادی - اجرایی تأسیس شهر جدید.

اما در آیین نامه ایجاد و احداث شهرهای جدید (سال ۱۳۷۱)، موضوع اشتغال کمتر دیده شده و عمدتاً به مباحث طرحهای جامع و تفصیلی و نیز ارتباط آن با شهرداری پرداخته شده است. در قانون ایجاد شهرهای جدید (مصوب ۱۳۸۰) نیز شرایط ساخت و ساز، ضوابط فنی و تأمین خدمات برای ساکنان مد نظر عمده بوده است. اما در آیین نامه اجرایی قانون مذکور (مصوب ۱۳۸۲)، موادی از آن (از جمله مواد ۲، ۳، ۴)، بطور غیر مستقیم به موضوع اشتغال پرداخته که عمدتاً در قالب دیده شدن بحث اشتغال در ضوابط مکانیابی شهرهای جدید بوده است.

در دستور کار ترویج شهرک سازی در کشور و نحوه‌ی صدور پروانه تأسیس شهرک و پروانه بهره برداری از آن مصوب

۱۳۸۶ شورای عالی شهرسازی و معماری ایران، شرکت عمران شهرهای جدید متولی تأسیس هر نوع شهرک اعم از مسکونی، تفریحی، زیارتی، تجاری، گردشگری، تحقیقات و فناوری، هوشمند و سایر شهرک‌های تخصصی (به استثناء شهرک‌های صنعتی) گردیده است. جذب سرمایه گذاران و متقاضیان جهت احداث شهرک‌ها، مد نظر ماده ۱۷ این دستور کار است.

در قالب مصوبات هیأت دولت، می‌توان گفت که مصوبه‌ی خاص و تخصصی اشتغال دیده نمی‌شود (طی سه دهه‌ی قبل).

استقرار برخی فعالیت‌های صنعتی، کارخانه‌ها، شهرک‌های صنعتی، فعالیت‌های تحقیقاتی در جوار شهرهای جدید مطرح بوده است. شاید جامع‌ترین آنها، ایجاد و توسعه مراکز تحقیقاتی در شهرهای جدید (نظیر مراکز تحقیقاتی پزشکی، برق و مخابرات در شهرهای جدید صدا، گلپه‌ار و پردیس) باشد. انتقال کارخانه‌های شرکت دخیانیا به منطقه هشتگرد

و سایر مناطق (نزدیکی شهر جدید هشتگرد)، اعطاء چند مجوز برای ایجاد شهرک‌های صنعتی جدید، تخصیص اعتبار برای آماده سازی گلخانه‌های شهر جدید هشتگرد، ایجاد دانشگاه پیام نور در شهر جدید صدا، راه‌اندازی واحدهای دانشگاه پیام نور در شهرهای جدید فولاد شهر و بهارستان، تأسیس منطقه نمونه گردشگری در محدوده شهر جدید پرند، پارک علم و فناوری در شهر جدید پردیس و واحد صنعتی ایران خودرو در شهر جدید بینالود را می‌توان از دیگر اقدامات مرتبط نام برد. در نهایت باید گفت هرچند که تأمین اشتغال برای ساکنین شهرهای جدید و پرهیز از تبدیل این شهرها به خوابگاه شاغلان کلانشهرها، هم در راستای اهداف کلان برنامه‌های اقتصادی کشور قرار دارد، و هم در زمره‌ی اهداف اصلی قوانین مرتبط با شهرهای جدید است، لیکن تاکنون کمتر ضمانت اجرایی و راهکارهای عملی برای رسیدن به این اهداف تعیین گردیده است. و این موضوع تنها در قالب اهداف و مقاصد انتزاعی باقی مانده است. مصوبات هیأت دولت در این زمینه نیز در حد تخصیص برخی فعالیت‌های صنعتی، آموزشی و گردشگری محدود شده و کمتر راهکار اجرایی و پایدار در زمینه‌ی ایجاد فعالیت‌های اشتغالزا در این شهرها ارائه گردیده است. این امر نیاز به برنامه ریزی و ارائه مصوبه و قانونی جامع در جهت حمایت از اشتغالزایی در این شهرها با توجه به نقش‌هایی که برای هر یک از آنها، مورد توجه قرار داده تا از طریق به هویت بخشی و ایجاد هویت مستقل شهری منجر گشته و عملکرد شهرها را به اهداف ایجاد آنها نزدیک نماید.

۱۸۴. آیین نامه اجرایی قانون ایجاد شهرهای جدید - مصوب ۱۳۸۲/۵/۱۵

۱۵. برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی جمهوری اسلامی ایران. مصوب ۱۳۸۲/۱۱/۱۶ مجلس شورای اسلامی.

۱۶. موافقت نامه هیأت وزیران نسبت به اقدامات وزارت بازرگانی در استان تهران ۱۳۸۵/۸/۳

۱۷. موافقت هیأت وزیران در استان فارس در خصوص وظایف وزارت علوم، تحقیقات و فناوری طرح ایجاد دانشگاه جامع پیام نور استان فارس در شهر صدا ۸۷/۱/۳۱

۱۸. موافقت هیأت وزیران در استان فارس در خصوص وظایف وزارت کار و امور اجتماعی در احداث مرکز صنایع تبدیلی استان و مرکز صنعتی صدا در شهر جدید صدا (بین شیراز و مرودشت) ۸۶/۱/۳۱

۱۹. موافقت هیأت وزیران در استان فارس در خصوص وظایف وزارت صنایع و معادن انجام مطالعه امکان‌سنجی شهرک صنعتی صدا ۸۶/۱/۳۱

۲۰. موافقت هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۶/۲/۸ در مرکز استان اصفهان نسبت به اقدامات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری راه‌اندازی واحدهای پیام نور در شهرهای جدید بهارستان و فولادشهر ۱۳۸۶/۲/۶

۲۱. دستورالعمل ترویج شهرک سازی در کشور و نحوه صدور پروانه تأسیس شهرک و پروانه بهره برداری از آن - مصوب ۱۳۸۶/۱۲/۲۷

۲۲. تصویب نامه در خصوص تأسیس مناطق نمونه گردشگری محدوده شهر جدید پرند در استان تهران ۱۳۸۷/۴/۹

